

Er ref/dnr: KN2025/01997

Klimat- och näringslivsdepartementet
Naturmiljöenheten, Landmiljö
Kansliråd Ylva Birkne
103 33 Stockholm

Stockholm den 22 januari 2026

Friluftsrämjandets yttrande över Statskontorets rapport En översyn av förvaltningen av världsarvet Laponia (2025:10)

Vi tackar för möjligheten att komma med synpunkter på rapporten, och hoppas att ni tar fasta på våra synpunkter nedan. Återkom gärna om ni har frågor.

Kristina Ljungros, generalsekreterare för Friluftsrämjandet
Erik Lundvik, ordförande för Friluftsrämjandet Region Norr

Kort om Friluftsrämjandet

[Friluftsrämjandet](#) erbjuder roliga, trygga och lärorika äventyr – på vattnet, i skogen, på snön, isen och fjället. Året runt, genom hela livet. Vi är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation som sedan 1892 har främjat friluftslivet och värnat om allemansrätten. Vi har tagit på oss uppdraget att genom friluftsliv bidra till ökad folkhälsa, livsglädje och respekt för naturen. Det är vårt bidrag till ett ännu bättre samhälle. Tidigare generationer skid- och friluftsrämjare startade upp friluftsverksamheten vid Riksgränsen.

Genom [Skogsmulle och skogens värld](#), [Vildmarksäventyr](#) och alla andra [aktiviteter](#) som våra 300 lokalavdelningar och 6500 ideella ledare erbjuder, samt genom våra [I Ur och Skur-förskolor](#), bidrar vi med 8 miljoner aktivitetstimmar årligen. Alla våra aktiviteter är ledda av utbildade ledare och sker i grupp i naturen. Vi sänker trösklar för nybörjare som vill komma igång med friluftsliv och ser till att kunskap om naturen, allemansrätten och friluftsteknik går vidare till nya generationer av friluftsutövare. Genom konceptet [Häng med oss ut - friluftsliv för psykisk hälsa](#) inom vård och omsorg, bidrar vi till att människor som lider av psykisk ohälsa får uppleva den återhämtning och det välbefinnande som många upplever genom att röra sig i naturen.

Bakgrund

Statskontoret har fått i uppdrag av regeringen att se över förvaltningen av världsarvet Laponia och lämna förslag på hur regeringen och de berörda myndigheterna kan utveckla och effektivisera förvaltningen.

Friluftsrämjandet är remissinstans till rapporten och svarar utifrån rollen som ideell friluftorganisation med 140 000 medlemmar, varav många besöker världsarvet.

Synpunkter och yttranden

Friluftsrämjandet anser att Statskontorets förslag i stort är bra och ger förutsättningar för långsiktighet i världsarvets förvaltning. Vidare är det bra att tydliggöra rollerna mellan förvaltningen och myndigheter, och förslagen i rapporten tycks välgenomtänkta. Det är positivt att Laponiatjuottjudus uppdrag förtydligas och bättre kan följas upp.

Friluftsrämjandet ser positivt för att Laponiaförordningen förlängs och ser inga skäl till att inte bevilja Naturvårdsverkets hemställan om att lämna föreningen (även om det innebär ett behov av att ändra stadgarna). Förslaget är att länsstyrelsen istället blir statens enda representant i Laponiatjuottjudus men att deras representation utökas till två ledamöter.

I rapporten blir det tydligt att finansieringen av förvaltningen sannolikt är det största problemet. Föreningen har svårt att lyckas med en stabil och långsiktig förvaltning så länge resurserna inte räcker till, eller plötsligt minskar drastiskt.

Sveriges världsarv, nationalparker och naturreservat är en stor och viktig resurs på så många sätt – så väl ekonomiskt, socialt och naturmässigt - att det behövs ett långsiktigt åtagande och handslag mellan riksdagspartierna. Förslaget i en enig Miljömålsberedning om att årligen tillföra 1,6 miljarder till förvaltningen, är en bra början.

De betydande konsekvenserna av bristande finansiering visar inte minst Riksrevisionen i sin granskning [Förvaltningen av skyddad natur](#).

Förslaget att regeringen i sina regleringsbrev förtydligar vilka belopp som myndigheten minst ska betala ut till Laponiatjuottjudus är intressant och kan ge en större tydlighet och långsiktighet rörande de ekonomiska förutsättningarna.

Långsiktiga och bättre ekonomiska förutsättningar skulle möjliggöra för föreningen att stärka sitt arbete med naturvården, som i rapporten lyfts fram som en utmaning. Föreningen kan då anställa naturvårdare samt följa EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektivet. Även förslaget att uppdatera förvaltnings- och skötselplanen, samt

utarbete indikatorer för att kunna följa tillståndet för världsarvets natur-, kultur och friluftslivsvärden, ser vi positivt på. Notera gärna tillägget med friluftslivsvärden.

När rollfördelningen förtydligas vore det också på sin plats att Naturvårdsverket tillser att revision görs av hur föreningen använder de statliga medlen och om föreningens prioriteringar är överensstämmande med förordningen.

Friluftsliv Främjandet uppskattar föreningens skötsel av leder och anläggningar som främjar friluftslivet, och även här blir det viktigt att staten tar sitt ansvar vad gäller stabil och tillräcklig finansiering. I fjällområden blir dåligt underhåll snabbt en säkerhetsrisk.

Friluftsliv Främjandet gläds åt rapportens slutsats att de olika aktörerna nu samarbetar bättre än tidigare och vill särskilt framhålla vikten av ett gott samarbete med samerna. Fortfarande tycks dock det saknas en lösning för hur länsstyrelsens personal ska kunna använda bevakarstugorna på ett pragmatiskt sätt, vilket bör följas upp av Naturvårdsverket. Kanske uppförande av nya stugor skulle kunna vara en lösning på problemet.

Styrelsen för Friluftsliv Främjandet Region Norr och Pontus Björkman, sakkunnig i friluftspolitiska frågor för Friluftsliv Främjandet Riks, har varit delaktiga i utarbetandet av detta remissvar.